

ע"פ 2718/14 - ערן בראנץ, אבירם בראנץ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2718/14

לפני: כבוד המשנה לנשיא מ' נאור
כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט מ' מזוז

המערערים: 1. ערן בראנץ
2. אבירם בראנץ

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב -
יפו מיום 24.2.2014 ב-תפ"ח 32740-12-12 שניתן על
ידי כבוד השופטים ש' דותן, א' זמיר ו-י' לוי

תאריך הישיבה: י"ט בכסלו התשע"ה (11.12.2014)

בשם המערערים: עו"ד גד זילברשלג
בשם המשיבה: עו"ד ארז בן ארויה
בשם שירות המבחן: הגב' ברכה וייס

פסק-דין

המשנה לנשיא מ' נאור:

1. לפנינו ערעור על חומרת גזר הדין שהשית על המערערים בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו (השופטים ש' דותן, א' זמיר ו-י' לוי). המערער 1 (להלן: ערן) הורשע על פי הודאתו בעבירה של גרימת חבלה בכוונה מחמירה (סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977) ובעבירה של נשיאת נשק (סעיף 144(ב) לחוק העונשין), ובית המשפט גזר עליו 7 שנות מאסר בפועל. המערער 2 (להלן: אבירם) הורשע על פי הודאתו בעבירה של סיוע לחבלה בכוונה מחמירה (סעיפים 31 ו-329(א)(1) לחוק), ובית המשפט גזר עליו 3 שנות מאסר.

עובדות המקרה בתמצית

2. המערערים, שהינם אחים, וקרוב משפחתם, אליאס (להלן: אליאס) הורשעו במסגרת הסדר טיעון באירוע שעיקרו ירי שביצע ערן לעבר חנן שלום (להלן: חנן). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, חנן היה ידידם של המערערים, אך בשלב כלשהו נתגלע סכסוך בינו לבין ערן. ביום 2.12.2012 בשעה 19:00 לערך המתינו ערן ואבירם על גבי קטנוע מחוץ למספרה שבה הסתפר חנן, כאשר ערן חמוש באקדח. כאשר יצא חנן מהמספר והחל לצעוד ברחוב, ירד ערן מהקטנוע - בעודו חבוש בקסדה - והלך בעקבות חנן תוך שהוא יורה לעברו מספר כדורים. אחד הכדורים פגע ברגלו של חנן. חנן ניסה להימלט, וערן רדף אחריו עד שנפל. לאחר שחנן נפל, ירה ערן מספר כדורים לעבר חזהו. חנן ניסה להתגונן ולהתרומם ובתגובה היכה ערן בראשו באמצעות קת האקדח. לאחר מכן, עלה ערן על הקטנוע, שעליו המתין לו אבירם, והשניים נמלטו מהמקום. בשלב זה, הגיע אליאס לנקודה סמוכה למקום הירי והמתין לשניים שם ברכב מונע. ערן ואבירם חברו לאליאס, וערן עבר לרכבו של אליאס. אליאס וערן נמלטו מהעיר, ואילו אבירם המשיך בנסיעה על הקטנוע לביתו, ובסמוך אליו השליך את הקסדה שחבש. חנן סבל מפצעי ירי בפלג הגוף העליון, וכן מרסיסים ומשברים בצלעות, והוא אושפז בבית החולים למשך שבועיים.

3. המערערים ואליאס הודו כאמור במסגרת הסדר טיעון, והורשעו על פי הודאתם ביום 2.12.2013. ערן הורשע בחבלה בכוונה מחמירה ובנשיאת נשק; אבירם הורשע בסיוע לחבלה בכוונה מחמירה; ואליאס הורשע בסיוע לאחר מעשה (סעיף 260(א) לחוק העונשין). הסדר הטיעון כלל הסכמות חלקיות לגבי העונש: בעוד שלגבי אבירם לא הושגה הסכמה, וכל צד טען כרצונו, לגבי ערן הסכימו הצדדים כי התביעה תטען לעונש מאסר של 8 שנים ולגבי אליאס הוסכם על עונש מאסר בפועל של 6 חודשים.

4. לאחר שמיעת הטיעונים לעונש, נתן בית המשפט המחוזי ביום 24.2.2014 את גזר הדין. בית המשפט המחוזי הביא במניין שיקוליו בגזירת העונשים את הודאתם של המערערים במסגרת הסדר הטיעון, את נטילת האחריות על מעשיהם ואת מאמציהם לפיצוי חנן על הנזק שנגרם לו בשל העבירה. כן נשקלו פגיעת העונשים במערערים ובמשפחתם ונסיבות חייהם של המערערים. מנגד, נשקל עברם הפלילי של המערערים. משכך, ובהתחשב בהסדר הטיעון ובאינטרס הציבורי שעמד בבסיס עריכתו, גזר בית המשפט קמא על ערן 7 שנות מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע או נשיאת נשק ופיצוי לחנן בסך 10,000 ש"ח; על אבירם נגזרו 3 שנות מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע ופיצוי לחנן בסך 10,000 ש"ח; ועל אליאס נגזרו 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות ו-6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור עבירת אלימות או נשיאת נשק. בנוסף, הורה בית המשפט על חילוט הקטנוע אשר שימש לביצוע העבירות.

5. בערעור לפנינו טען בא-כוח המערערים כי אף שהעונש מצוי במסגרת הסדר הטיעון, הוא לוקה בחומרה יתירה, כיוון שלא ניתן משקל ראוי להיבטים השונים לקולא, ובעיקרם הסיבות לביצוע העבירה ומצבו הרפואי של אבירם. בא-כוח המערערים טען כי בית המשפט המחוזי לא ייחס משקל מספיק לסיבות שהביאו את המערערים לביצוע העבירה - חשש לחייהם ולחיי בני משפחתם בשל אזהרות מודיעיניות מצד המשטרה בעקבות סכסוך שנתגלע בינם לבין משפחה אחרת (נ/2). עוד טען כי לא ניתן משקל הולם למצבו הרפואי של אבירם, שעל פרטיו עמד - ולא אפרט. בנוסף נטען כי עונש המאסר שהוטל על אבירם צריך להיות קרוב יותר לעונש שהוטל על אליאס, חרף העבירות השונות בהן הורשעו, שכן שניהם היו חלק מ"שרשרת המילוט" של ערן מזירת האירוע.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינתי בכתב הערעור ושמעתי את טענות הצדדים על-פה, לא מצאתי עילה להתערב בעונש. העונש שנגזר על ערן מצוי בגדרו של הסדר הטיעון עמו (ואף אינו מצוי ברף העליון שנקבע). במצב דברים זה, נדרשת עילה בעלת עצמה מיוחדת להצדקת התערבותנו בעונש. בא-כוח המערערים לא הצביע על עילה כזו. זאת ועוד: המעשים בהם הודו והורשעו המערערים הם חמורים עד מאוד, אף שחנן נותר, ככל הנראה, ללא נזק גופני מהאירוע. תוצאות האירוע - ירי ברחוב בעיבורה של עיר בשעות הערב - עלולות היו להיות הרוגות אסון. בשים לב לכך, העונש אינו חמור כלל ועיקר. פסיקתנו חזרה וקבעה כי את נגע האלימות שפשה בחברתנו יש לעקור מן השורש. הענישה צריכה להבהיר הבהר היטב את האיסור על פגיעה אלימה בזולת, ובמיוחד פגיעה שנעשתה באמצעות כלי משחית (ראו והשוו: ע"פ 7874/13 עמרו נ' מדינת ישראל פסקה 5 לפסק דיני (24.6.2014); ע"פ 5625/11 זובידאת נ' מדינת ישראל פסקה 8 לפסק דינה של השופטת א' חיות (1.3.2012)).

7. אכן, לצד השיקול האמור קיימים במקרה שלפנינו שיקולים לקולא, ובהם הודאתם של המערערים במסגרת הסדר הטיעון ומצבו הבריאותי של אבירם, אך בית המשפט המחוזי שקל את כלל השיקולים הנוגעים לעניין, לרבות השיקולים לקולא. בהקשר זה אבהיר כי אין בידי לקבל את טענת ה"התגוננות" שהעלו המערערים, לפיה היה מקום להתחשב בכך שהמערערים פעלו מתוך חשש כי חנן ובני משפחה אחרת יפגעו בהם ובבני משפחתם על רקע סכסוך ביניהם. את טענתם זו מגבים המערערים בטבלת ידיעות בדבר מידעים ואזהרות הקשורים לסכסוך האמור (נ/2). אף אם, כטענת בא-כוח המערערים, גילתה המשטרה אזלת יד בטיפול בסכסוך האמור - ואיני קובעת כי אכן הייתה אזלת יד במקרה זה - זו אינה יכולה לשמש טעם לעשיית דין עצמי. מכל מקום, נראה כי לסיבות לביצוע העבירה ניתן כבר משקל במסגרת הסדר הטיעון. במסגרתו, ערן הואשם בחבלה בכוונה מחמירה ולא בניסיון לרצח, ואבירם הואשם כמסייע אף שניתן היה להאשימו כמבצע בצוותא בשל מיקומו בליבת האירוע העברייני. הסיבות לעבירות באו אפוא לידי ביטוי גם לעניין העונש, וזאת באמצעות הסדר הטיעון. גם לא מצאתי ממש בטענה כי יש להשוות או לקרב את עונשו של אבירם לעונשו של אליאס. תפקידו של אליאס היה משני והוא היה מצוי במעגל החיצוני של העבירה (וזאת מבלי להידרש לשיקולים הנוספים לקולא שניתן לציין ביחס לאליאס).

8. יש לדחות את הערעור ולהותיר על כנו את גזר דינו של בית המשפט המחוזי.

ניתן היום, י' בטבת התשע"ה (1.1.2015).

שופט

שופטת

המשנה לנשיא
